



# Przegląd Wydarzeń

W GMINIE RUDA-HUTA

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MARZEC 2009 (13)

ISSN 1689-7943



*Wielkanoc to czas otuchy i nadziei.  
Czas odradzania się wiary w siłę Chrystusa  
i drugiego człowieka.  
Życzymy, aby święta Wielkanocne  
przyniosły radość oraz wzajemną życzliwość.  
By stały się źródłem wzmacniania ducha.  
Niech Zmartwychwstanie które niesie odrodzenie  
nappełni Was pokojem i wiarą,  
niech da siłę w pokonywaniu trudności  
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość...*

Kazimierz Smal  
Wójt Gminy Ruda-Huta

Piotr Śliwa  
Przewodniczący Rady Gminy

## Gmina Ruda-Huta jako inicjator współpracy międzynarodowej

**G**mina Ruda-Huta w partnerstwie z Gminą Rivne na Ukrainie w okresie od 30 maja 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku realizowała projekt pt: „Opracowanie projektu rozbudowy kanalizacji sanitarnej w gminie Ruda-Huta” w ramach Programu Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006, który był w 75% współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Budżet projektu wynosił 259980,00 zł z czego dofinansowanie projektu przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyniosło 194985,00zł.

c.d str. 2



## W NUMERZE:

- Gmina Ruda-Huta jako inicjator współpracy międzynarodowej;
- Wiadomości z sesji Rady Gminy Ruda-Huta;
- Orlik;
- Intymne wyznania młodzieży;
- Nietypowi goście;
- Promowali profilaktykę;
- Zebranie sprawozdawczo-wyborcze PZW Koło w Rudzie-Hucie;
- "Praca pozostaje martwa, dopóki człowiek nie oddaje jej swej duszy";
- Stop klatka;
- Filia w Rudce;
- Dzień babci i dziadka w Rudce;
- Brzechwa, Twardowski, Herbert w interpretacji dzieci i młodzieży z naszej gminy;
- Łatwiej przyszłym strażakom;

- Warsztaty w bibliotece;
- Dyskusyjny Klub Książki;
- Zawód żołnierz;
- Wincenty w tarapatach;
- Ja i teatr;
- Żalin: Wyraz wdzięczności "za serce";
- Co to znaczy patriotyzm;
- Lekcja obywatelska;
- Zwierzęta wokół nas;
- Giełda szkół;
- Europejsko w Zespole Szkół;
- Turniej tenisa w Żalinie;
- Turniej tenisa w Rudzie-Hucie;
- Wiadomości z maty;

# Gmina Ruda-Huta jako inicjator współpracy międzynarodowej

**G**mina Ruda-Huta w partnerstwie z **Gminą Riwne** na Ukrainie w okresie od 30 maja 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku realizowała projekt pt. „**Opracowanie projektu rozbudowy kanalizacji sanitarnej w gminie Ruda-Huta**” w ramach **Programu Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006**, który był w 75% współfinansowany przez Unię Europejską ze środków **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**.

Budżet projektu wynosił 259980,00 zł z czego dofinansowanie projektu przez **Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** wyniosło 194985,00zł.

Projekt obejmował wykonanie projektu technicznego budowy kanalizacji sanitarnej w gminie Ruda-Huta, wraz z zakupem map, wykonaniem studium wykonalności i oceny oddziaływania na środowisko. Projekt przewidywał również zorganizowanie dwóch konferencji po obu stronach rzeki Bug, tj. po stronie ukraińskiej i polskiej oraz zakup sprzętu multimedialnego niezbędnego do przeprowadzenia konferencji.

Projektowana sieć kanalizacyjna długości 28 km wraz z 300 przyłączami obejmuje miejscowości **Ruda-Huta, Zarudnia, Marynin, Poczekajka,**

## Leśniczówka i Chromówka.

Program INTERREG jest jedną z czterech tak zwanych Inicjatyw Wspólnotowych Unii Europejskiej, jest finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Został powołany zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, do wzmocnienia spójności społecznej i gospodarczej obszaru wewnątrz Wspólnoty.

W ramach promocji projektu w dniu 19 grudnia 2008r. delegacja na czele z wójtem Gminy Ruda-Huta - Kazimierzem Smalem wyjechała na konferencję do Gminy Riwne na Ukrainę. Celem konferencji było zapoznanie ukraińskich partnerów z programem INTERREG IIIA oraz przybliżenie metody aplikowania o środki z UE na inwestycje z zakresu ochrony środowiska.

Po dotarciu na miejsce delegacja została bardzo uroczysto powitana śpiewem oraz chlebem i solą, co było bardzo miłym zaskoczeniem.

Konferencję otworzyli: **Olga Bondaruk** - wójt Gminy Riwne i **Kazimierz Smal** - wójt Gminy Ruda-Huta. W trakcie konferencji odbyły się trzy prezentacje multimedialne:

1. „*Inicjatywa Wspólnotowa Interreg IIIA jako szansa na rozwój infrastruktury ochrony*

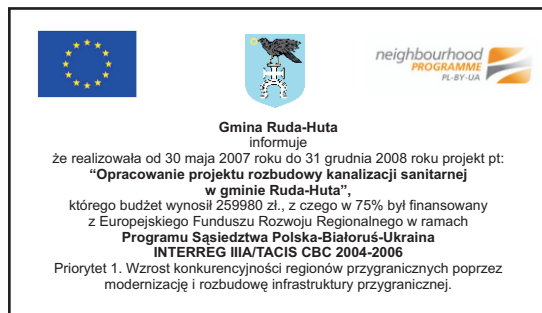
*środowiska na terenach przygranicznych po obu stronach rzeki Bug*” – **Jarosław Walczuk** – koordynator projektu (Urząd Gminy Ruda-Huta)

2. „*Inicjatywa Wspólnotowa Interreg IIIA jako szansa na rozwój kulturalny oraz integrację mieszkańców terenów przygranicznych*” – prezentację przygotował **Tomasz Rutkowski** p.o. Dyrektora Wydziału Rozwoju Gospodarczego Starostwa Powiatowego w Chełmie a przedstawiła **Anna Żugaj** Kierownik Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Przestrzennej w Urzędzie Gminy Ruda-Huta,

3. „*Atrakcje przyrodnicze Gminy Ruda-Huta oraz Powiatu Chełmskiego*” - prezentację przygotował **Tomasz Rutkowski** p.o. Dyrektora Wydziału Rozwoju Gospodarczego Starostwa Powiatowego w Chełmie a przedstawił **Mariusz Matera** - Radny Rady Gminy Ruda-Huta.

Po części prezentacyjnej miały miejsce występy zespołów ukraińskich oraz polskich. Po zakończeniu konferencji uczestnicy udali się na obiad, w trakcie którego udało się poznać bliżej zagranicznych partnerów oraz zachęcić ich do większej współpracy przy realizowaniu podobnych projektów.

Jarosław Walczuk



## WIADOMOŚCI Z SESJI RADY GMINY RUDA-HUTA

### 20 listopada 2008 roku - XXII Sesja Rady Gminy.

Radni uchwalili średnią cenę skupu żyta będącą podstawą do naliczenia podatku rolnego na 2009 rok. Ogłoszona przez Prezesa GUS średnia cena żyta 55,80 zł/dt została obniżona do kwoty 39,50 zł/dt (dzięki czemu obniżona została kwota podatku). Radni docenili także bezinteresowną służbę strażaków ochotników uchwalając stawki ekwiwalentu wypłacanego strażakom za udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych oraz ćwiczeniach. Za godzinę udziału w akcji ratowniczo – gaśniczej strażacy ochotnicy otrzymują 12 zł, natomiast za godzinę udziału w szkoleniach pożarniczych 6 zł. Jednogłośnie zatwierdzili taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Cena za m3 wody wynosi 2,05 zł natomiast m3 ścieków 4,65 zł. Ponadto radni zgłosili interpelacje dotyczące uzupełnienia znaków informacyjnych oraz remontu gminnych dróg.

### 18 grudnia 2008 roku - XXIII Sesja Rady Gminy

Podczas sesji została uchwalona Strategia Rozwoju Gminy Ruda-Huta na lata 2008-2015, niezbędny element przy ubieganiu się o fundusze unijne. Określono również zasady ustalania, poboru i wysokość stawek opłaty targowej.

Wójt Gminy Ruda-Huta - Kazimierz Smal mówił o zakończeniu budowy 20 szt. przydomowych oczyszczalni. Na terenie gminy przydomowe oczyszczalnie ścieków posiada 108 gospodarstw.

### 29 grudnia 2008 r. - XXIV Sesja Rady Gminy

Rada Gminy jednogłośnie uchwaliła budżet gminy na 2009 rok. Ponadto uchwalono Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013, a także wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Następnie Zastępca Wójta Jarosław Walczuk zaprezentował prezentację multimedialną z przebiegu konferencji na Ukrainie, która odbyła się 19 grudnia 2008 roku. Konferencja była wynikiem współpracy przygranicznych gmin Riwne i Ruda-Huta.

Z okazji Świąt Bożego narodzenia oraz nadchodzącego Nowego Roku Sesja zakończyła się wspólnym odśpiewaniem kolędy „Bóg się rodzi”.

### 18 marca 2009 r. - XXV Sesja Rady Gminy

Radni uchwalili program współpracy na 2009 rok Gminy Ruda-Huta z organizacjami pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, wolontariatu i stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego. Uchwała umożliwiła jednostkom organizacyjnym gminy, stowarzyszeniom oraz sołectwom na ubieganie się o środki z budżetu gminy.

Ponadto Rada Gminy uchwaliła „*Plan Odnowy miejscowości Ruda, Ruda-Kolonia, Itowa na lata 2008-2015*”.

W sesji uczestniczył Starosta Chełmski **Adam Rychliczek**. Zgłaszane przez radnych interpelacje w większości dotyczyły stanu dróg powiatowych. Starosta poinformował, że w 2009 roku przewidziany jest remont drogi na odcinku Chełm-Ruda-Rudka, ponadto na drogach zostaną wykonane remonty cząstkowe oraz odkrzaczanie poboczy. Zaplanowana jest także, modernizacja obrębu geodezyjnego Leśniczówka, modernizacja objmie ewidencję budynków, numery działek, zmiany w księgach wieczystych a także częściową zmianę klasyfikacji gruntów.

Starosta odniósł się także do problemu jakim jest bezrobocie, jednocześnie wskazał, że istnieje możliwość organizacji robót publicznych w gminach.

Ewa Huzar

## INTYMNE WYZNANIA MŁODZIEŻY... (na temat spowiedzi)

Czy tylko ksiądz musi mówić o spowiedzi? Nie zawsze. Każdy przecież ma swoje przemyślenia i doświadczenia. Oto kilka wypowiedzi młodych ludzi, które zostały zebrane parę lat temu.

Szczera spowiedź, przyznanie się do swych słabości, mocne postanowienie poprawy to jedne z warunków otrzymania rozgrzeszenia i przebaczenia. Po skończonej spowiedzi odczuwamy przedziwną lekkość na duszy, radość i chęć poprawy całego swojego życia. Tak jakby ktoś doczepił nam skrzydła. Unosimy się ponad wszystko co nas otacza. Kochamy i pragniemy zmienić świat na lepsze.

Moja spowiedź... Za każdym razem staram się przeżyć ją głęboko, jak gdyby to pierwsza i ostatnia, zawsze żywa, nigdy wyklepana na pamięć. Jest dla mnie rozmową z Bogiem, odbywającą się za pośrednictwem kapłana, jest wewnętrznym przeżyciem serca...

Zawsze kiedy jest mi ciężko, kiedy myślę, że powoli gubię się w życiu idę Tam, gdzie można odnaleźć swoją drogę, sens cierpienia. Klękam w mroku ciemnego kościoła, przy kratkach konfesjonatu i oddaję wszystkie swoje troski Bogu - Ojcu... On mnie rozumie nawet wtedy, gdy inni odwracają się ode mnie. Cierpliwie słucha, gdy inni potrafią tylko mówić. Spokój, jaki towarzyszy po spowiedzi pozwala mi przetrwać najtrudniejsze chwile w życiu. Wiem wtedy, że nie jestem sama, że stoi obok mnie mój Przyjaciel i wspierać mnie będzie poprzez wszystkie dni mojego istnienia. Chciałabym, by każdy człowiek, byś Ty zobaczył w sakramencie Spowiedzi szansę dla siebie na odzyskanie nieustannej harmonii i zaproszenie od Boga do wieczności...

Magda

Jak rozwija się wiara w człowieku, tak również jest ze spowiedzią. Staram się bardziej dokładnie traktować każdą spowiedź. Rachunek sumienia pozwala zauważyć grzechy, które pojawiają się częściej i od razu wskazuje kierunek pracy nad sobą. Nawet gdy spowiednik od razu przechodzi do rozgrzeszenia

mam świadomość, że spotkałem się z Bogiem, który mi przebacza gdy żałuję i daje łaskę do poprawy.

Kamil

Pamiętam moją pierwszą spowiedź przed I Komunią św. Poszłam do ks. proboszcza. Dokładnie umiałam formułę spowiedzi i nie pomyliłam się ani razu. Byłam z siebie zadowolona, że wszystko się udało. Wydaje mi się jednak, że dziecko jeszcze nie zdaje sobie sprawy jak wielkiej łaski dostępuje. Dziś wiem, że spowiedź jest mi bardzo potrzebna. Choć stając przed konfesjonalem zawsze czuję lekki strach, to potem cieszę się, że Bóg po raz kolejny przyjął mnie jako skruszone dziecko.

Czasem obawiam się spowiednika, który krzyczy i jest niecierpliw, ale z drugiej strony takie małe „manto” nie zaszkodzi.

Emilia

Moja pierwsza spowiedź to kłopoty z zapamiętaniem tego, co trzeba mówić. Udało się! Potem zobaczyłam, że Bóg naprawdę istnieje a ja jestem Jego umiłowanym dzieckiem.

Dziś wiem, że spowiedź to okazja do spotkania z Chrystusem, który obmywa mnie z grzechów. On leczy moje rany, sprawia, że jestem czysta, święta.

Zawsze przy konfesjonale czuję strach, drżenie serca. Czasem jest to wstyd przed „znajomym” księdzem. Warto jednak przewyciężyć te uczucia aby przeżyć radość z Bożego przebaczenia.

Malwina

Tyle młodzież. A jako ksiądz, który spowiada wielu ludzi chciałbym przypomnieć a niektórym może uświadomić, że ksiądz też się spowiada bo jest grzesznikiem, który potrzebuje Bożego miłosierdzia!

A dodam jeszcze, że dziękuję Panu Bogu za ten Sakrament i nawet nie próbuję sobie wyobrażać jak wyglądałoby moje życie bez tego daru Bożej łaski.

I jeszcze jedno.

Warto żyć wg zasady, która kiedyś wpadła mi mocno w serce i umysł: „Miej czyste sumienie a Bóg będzie zawsze twoim obrońcą.”  
Wesołych Świąt!

ks. Piotr Wiracki

## Nietypowi goście

Od wieków ludzi fascynowały odmienne od występujących w Polsce gatunki fauny i flory. Z tych też powodów tworzono dom wydatnie je upiększając, wnosząc do nich odrobinę orientu. Dzisiaj chciałbym opisać kilka z nich. Na początek zajmę się pocziwym bażantem. Mało kto wie, że spotykany dość powszechnie na polach ptak jest przybyszem z dalekiego wschodu. Naturalnie występuje od delty Wołgi i Kaukazu aż po Mandżurię w Chinach. Do Polski introdukowano go kilkaset lat temu choć na południe Europy był przywieziony już w starożytności. Do nas przywieziono kilka gatunków stąd spotykane samce różnią się od siebie ubarwieniem. Te ptaki znakomicie się zaaklimatyzowały stając się wielkim sprzymierzeńcem rolników w walce ze stonką ziemniaczaną, której pochłaniają ogromne ilości.

Kolejnym pięknym ptakiem spotykanym coraz częściej w naszych ogrodach jest paw. Tak jak bażant należy do rodziny kurowatych i jest niewątpliwie najpiękniejszym jego przedstawicielem. Jest to najwcześniej udomowiony ptak ozdobny, bowiem był ozdobą ogrodów już w starożytnym Egipcie. Ciekawostką może być fakt, że w naturze żywią się nawet jadowitymi węzami i skorpionami. Ptaki te przestraszone wszczynają niesamowity hałas stając się naturalnym alarmem dlatego nie należy zbyt pochopnie hodować tych ptaków tam gdzie jest ścisła zabudowa, aby nie „narazić” się sąsiadom.

Do zwierząt, które pochodzą z innych kontynentów a całkiem nieźle zaaklimatyzowały się w Polsce należą norka amerykańska i inni przybysze z Atlantyku to jest żółw czerwonołocy i szop prac. Oba gatunki zaaklimatyzowały się znakomicie

zagrożając niestety rodzimym gatunkom takim jak żółw błotny, czy dzięcioły. Dlaczego szop prac zagraża dzięciołom? Odpowiedź jest prosta. Otóż dzięcioły gnieźdząc się w dziuplach praktycznie nie mają wrogów naturalnych mogących je tam niepokoić. Jedyne amerykański gość ma tak chwytne palce z przeciwstawnym kciukiem i w dodatku tak sprytnie chodzi po drzewach że nie sprawia mu trudności wyjmowanie z dziupli jaj i piskląt. Występuje praktycznie w całej Polsce a jego populacja stale rośnie.

Teraz dla odmiany paru przedstawicieli świata roślin rosnących nawet całkiem niedaleko nas a pochodzących z dalekich krajów. Gościem z Japonii jest Ginko Biloba czyli miłorząb dwukłapowy. Należy do roślin nagozalążkowych reliktowych niegdyś o wiele liczniej występujących na ziemi. Obecnie w ofercie każdego sklepu ogrodniczego.

Ciekawym drzewem w naturze występującym w basenie morza śródziemnego oraz w Szwajcarii i Niemczech jest kasztan jadalny. Drewno tego gatunku jest niezwykle twarde, wodoodporne tak jak drewno dębowe i służy do wyrobu mebli. Kasztan należy do rzędu bukowców tak jak dąb czy buk. Jego owoce są jadalne, smaczne, do spożycia na surowo i pieczone. Ostatnio można je zdobyć na stoiskach owocowo warzywnych. W Polsce kasztanem nazywa się mylnie kasztanowce, które nie są spokrewnione z kasztanem jadalnym, mało tego – są trujące. Sadzonki kasztanów można już w Polsce nabyć i co ważniejsze doskonale aklimatyzują się do naszych warunków. Trzeba tylko przez pierwsze lata osłaniać je przed mrozem. Dorosła roślina daje sobie radę sama. Osobiście mam w ogrodzie kilkuletni okaz, który bardzo ładnie się rozrasta. Kto wie, może doczekam się własnych kasztanów? Pozdrawiam i życzę ciepłej i przyjemnej wiosny.

Mariusz Matera

## PROMOWALI PROFILAKTYKĘ

W ramach drugiej edycji konkursu „Mam haka na raka” zorganizowanego przez Polską Unię Onkologii, w Liceum Ogólnokształcącym w Rudzie – Hucie odbyła się prelekcja na temat profilaktyki



raka piersi i raka szyjki macicy. Pokaz przygotowany został przez **Aleksandrę Gilowską, Anetę Walczuk, Mariolę Nawrocką, Agnieszkę Hubert, Patryka Gaja i Mateusza Parola** – uczniów LO pod przewodnictwem Dyrektora LO **Doroty Sawickiej**. Była to jednocześnie prezentacja konkursowa, która zostanie porównana z innymi przygotowanymi na ten konkurs. Zgodnie z jego zasadami, biorące w nim udział zespoły mają za zadanie zaprezentować przygotowany przez siebie pokaz w jak najszerszym kręgu lokalnym.

Celem konkursu jest zaangażowanie młodzieży w działalność profilaktyczną. Hasło spotkania brzmiało „**Nasz wkład – Twój sukces w walce z rakiem**”. Przybyli na nie goście poznali przyczyny powstawania nowotworów, pierwsze symptomy choroby a także sposoby uniknięcia zachorowania. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie, rodzice, pracownicy szkoły, społeczność gminna, klub Amazonek z Chelma oraz przedstawiciele firmy Avon.

Spotkanie zakończyła wspólna dyskusja. Zebrani na prelekcji goście otrzymali drobne upominki i zaświadczenia o uczestnictwie w spotkaniu. Akcja odbyła się pod patronatem Wójta Gminy Ruda – Huta.

*Paweł Tkaczuk*

## ORLIK

W Rudzie-Hucie zakończono budowę „Orlika”. Boisko ma wymiary 30m x 56m i zostało przeznaczone do zajęć rekreacyjnych, gdyż zbyt mała powierzchnia nie pozwoli na rozgrywanie tam oficjalnych spotkań piłkarskich.

Uroczystość otwarcia i oddania do użytku boiska nastąpi dopiero na wiosnę, jednak już teraz nie brakuje na nim, mimo zimowej aury, młodych miłośników piłki nożnej. Murawa obiektu w podbudowie zawiera kruszywo kamienne, warstwa wyrównawcza wykonana jest z miálu kamiennego a sama trawa wypełniona jest granulatem gumowym i piaskiem kalibrowanym.

Obok boiska piłkarskiego wybudowano także drugie, mniejsze boisko, o wymiarach 20m x 28m, na którym będzie można uprawiać siatkówkę, koszykówkę lub tenis. Sztuczna nawierzchnia na mniejszym obiekcie wykonana została z poliuretanu.

Budowa „Orlika” w Rudzie – Hucie rozpoczęła się 4 września 2008 roku. Koszt inwestycji wyniósł 1 milion 46 tys. zł. Z Urzędu Marszałkowskiego i Ministerstwa Sportu dotacja wyniosła 666 tys. zł., a pozostałą kwotę pokryła Gmina w Rudzie-Hucie.

W najbliższym czasie obok boiska stanie budynek w którym znajdzie się szatnia, sanitariat, natryski i pomieszczenie dla trenera. Zatrudniona zostanie także osoba sprawująca pieczę nad obiektem.

*Paweł Tkaczuk*



## Zebranie sprawozdawczo-wyborcze PZW Koło w Rudzie-Hucie:

Dnia 15 lutego 2009 roku w klubie przy poczcie odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze za rok 2008 Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Chelmie, Koło w Rudzie-Hucie.

Głównym celem spotkania było przedstawienie sprawozdań Zarządu Koła, Komisji Rewizyjnej oraz Straży Rybackiej działającej przy Kole w Rudzie-Hucie, jak również wybór nowego Zarządu.

W jawnych wyborach, jednogłośnie wybrano:

Prezes Koła – **Marian Bielecki**  
Zastępca prezesa – **Tadeusz Hawryluk**

Sekretarz – **Joanna Dudzik**  
Skarbnik – **Roman Dudzik**  
Członek Zarządu – **Ryszard Borysiuk**  
Członek Zarządu – **Bolesław Lizon**  
W skład Komisji Rewizyjnej weszli:  
Przewodniczący – **Janusz Pokrywka**  
Członek – **Zdzisław Sumiga**  
Członek – **Andrzej Ślichtyng**  
Członek – **Marian Kowalski**  
Do Sądu Koleżeńskiego wybrano:  
Przewodniczący – **Jan Tymochowicz**  
Członkowie: **Tadeusz Ulewicz**  
**Stanisław Szyłka**

W skład delegacji na wyjazd na konferencję do Zarządu Okręgu wybrano:

**Roman Dudzik**  
**Janusz Pokrywka**  
**Ryszard Borysiuk**

Spotkanie było okazją do wręczenia medali i wyróżnień zasłużonym członkom z okazji 30-lecia istnienia Koła w Rudzie-Hucie.

Medale otrzymali:

**Roman Dudzik**  
**Ryszard Dziaduk**  
**Jan Tymochowicz**  
**Lech Królikowski**  
**Tadeusz Ulewicz**

*Roman Dudzik*



## DZIEŃ BABCY I DZIADKA W RUDCE



Dnia 22 stycznia 2009 r. w świetlicy wiejskiej w Rudce uroczystie obchodzone Dzień Babci i Dziadka.

Z tej okazji zostali zaproszeni goście: Wójt Gminy Ruda-Huta – **Kazimierz Smal**, Przewodniczący Rady Gminy Ruda-Huta – **Piotr Śliwa** oraz najważniejsi w tym dniu babcie, dziadkowie a także mieszkańcy wsi Rudka.

Dla swoich babć i dziadków dzieci przygotowały część artystyczną, podczas której śpiewały piosenki oraz mówiły wierszyki. Następnie wraz serdecznymi życzeniami, wręczyły babciom i dziadkom przygotowane przez siebie wcześniej bukietki kwiatów oraz laurki.

*Barbara Humeniuk*

# „Praca pozostaje martwa, dopóki człowiek nie oddaje jej swej duszy”

W dzisiejszych czasach możliwości rozwoju swoich zainteresowań jest wiele. Często jednak wybieramy drogi łatwiejsze, nie wymagające dużego nakładu pracy i wysiłku. Ot „zrobić swoje i pójść”. A przecież „praca pozostaje martwa, dopóki człowiek nie oddaje jej swej duszy” – mówi stare osetyjskie przysłowie. Aby osiągnąć sukces i być szczęśliwym należy włożyć wiele wysiłku, czasu i serca w to co się robi. Dopiero wtedy widzimy efekty.

Krystian Toporowski swoją przygodę z tańcem rozpoczął bardzo wcześnie, będąc w drugiej klasie szkoły podstawowej. Jak sam mówi „*taniec to ciężka praca wymagająca poświęcenia, niejednokrotnie wielu wyrzeczeń*”. Jednak przynosi mu to wiele radości, a osiągnięcia są motywacją do dalszego rozwoju i pogłębiania swoich pasji.

Krystian wybrał bardzo trudne dyscypliny taneczne – taniec towarzyski i latynoamerykański, wymagające szczególnego zaangażowania. Odnosi sukcesy na różnego rodzaju turniejach, a podczas wyjazdów poznaje

ciekawych ludzi związanych z tańcem, jak np. **Iwona Pavlović**, może również ćwiczyć pod fachowym okiem najlepszych instruktorów. Pracował z **Adamem Królem**, mistrzem Polski w tańcu towarzyskim, choreografem.

Krystian bierze udział w wielu turniejach w całej Polsce, niejednokrotnie odnosząc zwycięstwa, jednak taniec to dla niego nie tylko ciężka praca, to przede wszystkim ogromna pasja, z którą już dziś, będąc uczniem drugiej klasy gimnazjum w Rudzie – Hucie, wiąże swoją przyszłość.

To świetny przykład na to, że młodzież z Rudy – Huty chce się rozwijać i działać, przynosząc zaszczyt całej naszej gminie. Krystianowi życzymy powodzenia wytrwałości w rozwijaniu swojego talentu i trzymamy kciuki za kolejne występy w turniejach.

Anna Dadas



## FILIA W RUDCE!

Z dniem 1 stycznia 2009 roku księgozbiór Filii Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta w Rudzie został przeniesiony do świetlicy wiejskiej w miejscowości Rudka.

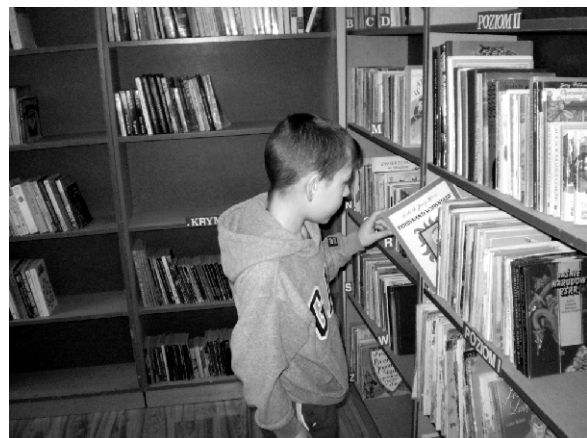
Decyzja o przeniesieniu Filii została podjęta uchwałą nr XXIV/130/2008 Rady Gminy Ruda-Huta z dnia 29 grudnia 2008 w sprawie uchwalenia Statutu Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta, co jest zgodne z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz art. 11 ust. 3, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach.

Zmiany lokalizacji Filii zostały spowodowane przede wszystkim trudnymi warunkami lokalowymi. Lokal w Rudzie był niewielki, brakowało miejsca na czytelnik. Przeniesienie filii do nowo wyremontowanego lokalu w Rudce pozwala na rozwój i lepsze funkcjonowanie Filii Bibliotecznej, która w latach wcześniejszych miała swoją siedzibę w tej miejscowości.

Nowe pomieszczenie posiada większy metraż, przez co spełnia wymogi związane ze składowaniem i gromadzeniem zbiorów bibliotecznych oraz prowadzeniem działalności statutowej.

Mieszkańców miejscowości Rudka oraz okolicznych wsi, serdecznie zapraszamy do korzystania z księgozbioru filii w każdy czwartek w godzinach od 12- 16.

Marta Kordas



## Stop klatka



Młodzież ze wsi Gotówka ma dużo pomysłów i wie jak je skutecznie wcielić w życie, sięgając po środki unijne. Ich najnowszym dziełem jest projekt „**Stop klatka**”, środki na jego realizację pozyskano z **Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich** dzięki wsparciu partnerów Gminnego Ośrodka Kultury w Rudzie, grupy nieformalnej „**Dobra Gotówka**” oraz Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta.

Projekt rozpoczął się 1 kwietnia i potrwa do 30 października. Dzięki realizacji projektu młodzież będzie brała udział w warsztatach: filmowych i autoprezentacji, wyjedzie do TVP Lublin. Efektem finalnym będzie stworzenie dwóch filmów: promującego wieś Gotówka oraz filmu ukazującego wykorzystanie i wpływ środków z PPWOW na społeczność lokalne w gminie Ruda-Huta. Filmy zostaną wydane na płycie DVD.

Projekt „**Stop klatka**” jest już trzecim w niespełna roku realizowanym projektem przez młodzież z Gotówki i przez grupę nieformalną „**Dobra Gotówka**”. „**Czysta Gotówka**” był pierwszym projektem zrealizowanym, dzięki środkom z programu „**Pożyteczne wakacje 08**” **Fundacji Wspomagania Wsi**. Młodzież w ramach projektu posprzątała wieś, zbudowała własnoręcznie kosze na śmieci, skalniak oraz wyjechała na wycieczkę do Zamościa.

Drugim projektem realizowanym od września do końca grudnia 2008r był projekt „**Się kręci**”, dzięki któremu młodzież brała udział w warsztatach: przyrodniczych, dziennikarskich oraz tworzenia stron WWW.

Młodzież zintegrowała się ze sobą, stworzyła stronę internetową wsi Gotówka [www.gotowka.chelm.pl](http://www.gotowka.chelm.pl) oraz gazetkę **GIT Gotówk@**.

Dzięki zaangażowaniu i pracy młodzieży zostało zaadaptowane pomieszczenie w świetlicy wiejskiej gdzie przeprowadzono warsztaty, a dziś wszyscy mieszkańcy mogą się wspólnie spotykać oraz korzystać z bezpłatnego dostępu do Internetu.

Leszek Bąk

## BRZECHWA, TWARDOWSKI, HERBERT w interpretacji dzieci i młodzieży z naszej gminy



Co roku w naszej gminie odbywa się konkurs recytatorski organizowany przez Gminny Ośrodek Kultury, a poświęcony jest twórczości różnych polskich poetów.

Tym razem, podczas już XIII edycji uczestnicy musieli zmierzyć się z twórczością **Jana Brzechwy** – dla najmłodszych, **ks. Jana Twardowskiego** – młodzieży z klas 4 – 6 i **Zbigniewa Herberta** – gimnazjum.

Uczestników było bardzo wielu, co świadczy o ciągłym zainteresowaniu dzieci i młodzieży z naszej gminy udziałem w tego typu konkursach. Jest to ważne, ponieważ dają one możliwość bliższego zapoznania się z poezją i jej twórcami.

Jury – **Danuta Głowacka, Irena Mazurek i Anna Dadas**, oceniało przede wszystkim sposób interpretacji wybranego utworu, dykcję oraz wyraz artystyczny. Nie zabrakło również władz naszej gminy, zaproszonych gości oraz mieszkańców.

Nagrody przyznawano w trzech kategoriach wiekowych:

7-9lat – twórczość Jana Brzechwy:

I m-ce -**Julia Wojciechowska, Filip Kratiuk**

II m-ce -**Marcela Dąbrowska, Damian Kisiel**

III m-ce -**Marika Skurak, Przemysław Kluziak**

Wyróżnienia: **Dominika Mazurek, Aleksandra Sawczuk, Patrycja Piłat, Karol Branicki.**

10-12 lat – twórczość Ks. Jana Twardowskiego:

I m-ce -**Paweł Kowal**

II m-ce -**Natalia Kantyka**

III m-ce -**Olga Przymorska**

Wyróżnienia: **Przemysław Kamiński, Patrycja Smal**

13-16 lat – twórczość Ks. Jana

Twardowskiego i Zbigniewa Herberta

I m-ce -**Katarzyna Dadas**

II m-ce -**Anna Szalewicz, Dorota Skrzypiec**

III m-ce -**Ewelina Pułka, Angelika Krupska, Paulina Dąbrowska**

Podczas obrad jury, uczestnikom konkursu oraz zgromadzonej publiczności, czas umiał występ młodzieżowego zespołu tanecznego, który na co dzień ćwiczy w świetlicy w Żalinie.

*Anna Dadas*



## LATWIEJ PRZYSZŁYM STRAŻAKOM

Liceum Ogólnokształcące w Rudzie – Hucie zawarło porozumienie o współpracy z **Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie**.

Umowa zobowiązuje obie strony do kooperacji dydaktycznej, wzajemnego promowania ochrony przeciwpożarowej, prowadzenia szkoleń a także podejmowania jak największej ilości działań związanych z profilem obydwu szkół.

– *Profil przeciwpożarowy wprowadziliśmy cztery lata temu. Od tego momentu ciągle uatrakcyjniamy naszą ofertę. Dzięki zawartemu porozumieniu, nasi uczniowie zdobędą jeszcze większe umiejętności strażackie, będą mieli również precyzyjne wiadomości o wymaganiach, które trzeba spełnić, by dostać się na studia strażackie tym bardziej, że zawarta umowa zobowiązuje CSPSP do doradztwa zawodowego. Wiem, że takie plany ma wielu moich licealistów.* – komentuje z zadowoleniem Dyrektor LO **Dorota Sawicka**.

Wcześniej LO w Rudzie–Hucie zawarło porozumienie o współpracy z **Zespołem Szkół w Mrozach** (woj. mazowieckie), które także przymierza się do otwarcia profilu przeciwpożarowego.

*Paweł Tkaczuk*



## Warsztaty w bibliotece



Od grudnia 2008 roku do końca marca 2009 roku w Bibliotece Publicznej odbywały się trzy rodzaje warsztatów dla dzieci klas 4-6 Szkoły Podstawowej, realizowane w ramach projektu „**Głębia natury w zarysie historii**”, finansowanego przez **Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich**.

Były to po pierwsze warsztaty

historyczne o gminie Ruda-Huta prowadzone przez **Antoniego Franeckiego** – emerytowanego nauczyciela, warsztaty przyrodnicze prowadzone przez **Iwonę Borodej** – pracownika Gminnego Ośrodka Kultury oraz warsztaty tworzenia publikacji prowadzone przez **Danutę Makaruk** – redaktora naczelnego pisma Egeria oraz Prezesa Chełmskiej Grupy Literackiej Lubelska 36.

Podczas spotkania historycznych przekazano dzieciom wiele ciekawych informacji dotyczących nie tylko dziejów gminy Ruda-Huta ale także historii terenów na których obecnie gmina się znajduje. A historia ich sięga aż XV wieku.

Zajęcia przyrodnicze swoją tematyką objęły tereny chronione w gminie Ruda-Huta, rośliny oraz zwierzęta występujące w naszym środowisku.

Natomiast na zajęciach tworzenia publikacji dzieci mogły się dowiedzieć z jakich elementów składa się książka, oraz jakie są poszczególne etapy tworzenia publikacji czyli w jaki sposób wydawnictwa pracują nad tekstem, ilustracjami, zdjęciami i jak wygląda proces wydania książki.

Pod koniec marca zostało zorganizowane dla uczestników warsztatów specjalne spotkanie, podczas którego rozdano dzieciom upominki.

*Marta Kordas*



## Dyskusyjny Klub Książki

**D**nia 26 lutego 2009 r. w Bibliotece Publicznej Gminy Ruda-Huta o godz. 15.30 odbyło się pierwsze spotkanie **Dyskusyjnego Klubu Książki**.

Kluby powstały z inicjatywy **Instytutu Książki** i działają przy jego wsparciu finansowym i merytorycznym od początku 2007 roku, przy bibliotekach różnego stopnia – od bibliotek wojewódzkich, po filie biblioteczne w małych miejscowościach.

Ideą powstania tego rodzaju klubów jest potrzeba miejsc, gdzie czytelnicy mogą dyskutować o przeczytanych książkach i literaturze, bo rozmowa jest przedłużeniem przyjemności lektury. Celem klubów jest także ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz zachęcenie samych bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie.

Klubowiczem może zostać każdy, niezależnie od wieku i zainteresowań. Najważniejsza jest pasja czytania, ochota na rozmowę o tym co czytamy oraz chęć poznania nowej literatury.

Na trzecie już z kolei spotkanie zapraszamy 23 kwietnia o godzinie 15.00 do Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta.

Marta Kordas



## Zawód Żołnierz

**D**o Liceum Ogólnokształcącego w Rudzie-Hucie zawitali przedstawiciele WKU w Chełmie **kpt. Dariusz Matusiak** i **Katarzyna Szulc**. Celem tej wizyty była promocja polskiej armii i zachęcenie młodych ludzi do służby wojskowej.

Zebrani poznali warunki przyjęcia do szkół oficerskich i podoficerskich a także charakterystykę zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w tych szkołach. Na prelekcji przedstawiono także wiele szczegółów związanych z przywilejami i obowiązkami wynikającymi z bycia żołnierzem. Wykład połączony z prezentacją multimedialną wzbudził duże zainteresowanie tak wśród chłopców jak i dziewcząt.

*Kariera w profesjonalnej armii jest ciekawym pomysłem na życie* - mówiła po spotkaniu Anna Kruk uczennica klasy trzeciej.

Na zakończenie prowadzący rozdali uczestnikom prelekcji plakaty i ulotki informacyjne.

Paweł Tkaczuk

## WINCENY W TARAPATACH

**W** niedzielne popołudnie, 22 lutego 2009 r. w świetlicy wiejskiej w Rudce, odbyła się premiera widowiska obrzędowego pt.: „**Wincenty w tarapatach**”. Scenariusz opracowała **Barbara Humeniuk** – pracownik świetlicy w Rudce. Natomiast scenografię przygotował i wystąpił przed publicznością zespół śpiewaczy **Jarzębina Czerwona**.



Gościem specjalnym, zaproszonym na uroczystość był zespół śpiewaczy z Żalina **Wiśniowy Sad**.

Po spektaklu obie grupy zaprezentowały po kilka piosenek ze swojego repertuaru.

Widowisko pokazało w bardzo humorystyczny sposób, w jak szybkim tempie zaściankowa wieś z dopowiedzeniami przemieszczała się przez ówczesną wieś i ile problemów z niej wynikało.

Spektakl miał na celu popularyzację teatru obrzędowego wśród mieszkańców, jak również ukazanie tradycji, zwyczajów, zachowań i życia codziennego społeczności wiejskiej w XIX wieku.

Tego rodzaju działania teatralne w środowisku spełniają ważną funkcję. Pozwalają przetrwać dawnym tradycjom i obyczajom, pieśniom wielokrotnie już zapomnianym, a przywoływanym z pamięci dzięki zespołom śpiewaczym Jarzębina Czerwona, Wiśniowy Sad, jak również innym grupom działającym na terenie gminy Ruda-Huta.

Marta Kordas

## OKO TOPIELA widzi wiele

Oscar Wilde powiedział, że sztuka jest najbardziej intensywną formą wyrażania siebie, jaką kiedykolwiek znał świat. Sztuka nie może istnieć sama dla siebie – potrzebuje odbiorcy. Teatr – to droga do uwewnętrznienia swoich poglądów, uczuć, emocji. Sztuka wzbogaca nas, uczy, czasem bawi.

W obecnym składzie funkcjonujemy od stycznia. Pierwszy zespół zadebiutował spektaklem „Plac”, ale dopiero po premierze „Topiela” zdobyliśmy rozgłos występując na terenie gminy, Chełma, itd.

Pamiętam przygotowania do „Topiela”: pierwsze improwizacje, dyskusje nad każdą sceną, ciągłe zmiany, rozważania nad problemem i sposobem przekazania odbiorcom odpowiedniego przesłania. Po wielu występach wpada się w rutynę, to zrozumiałe, że największe emocje towarzyszyły nam podczas premiery. Dlatego najciekawsze są pomysły prace nad spektaklem. Nie korzystamy z tzw. „gotowców”. Żeby dobrze pokazać problem trzeba wiedzieć, o czym się mówi, dlatego „Topiel” to taki budowany z cegieł dom – teksty prozy i poezji różnych autorów, często negatywnie odbierany Rammstein, a za chwilę klasyk – Turnau, a wszystko łączone jedną zaprawą – nasze przesłanie. Problematyka jest trudna. Dom niesolidnie zbudowany może runąć, tak samo, jak znudzona publiczność może wcześniej wyjść. Dlatego ważny jest pomysł.

Krzyk, kłótnia, bójka, a za chwilę monolog o robakach - to też sposób na wyrażenie siebie. Teatr daje taką możliwość. Gramy dla widza, ale kiedy mówię swój monolog, a poklask dłoni staje się coraz silniejszy, to myślę wtedy już tylko o tym pisku, który za chwilę wyrwie się z mojego gardła i niczym strzała przebije szum uderzenia dłoni o dłoni.

Istnieją dwa oblicza spektaklu: ten dla widza i ten od aktora. To właśnie ta strona, na którą widz patrzy uzależnia. Tu już nie tylko biernie obserwuję, ale jestem aktywna i wiem, co chcę przekazać.

*Katarzyna Dadas*

## Ja i teatr

Każdy człowiek powinien mieć zajęcie, pasję w której mógłby się wyrazić, czemu chciałby się poświęcić. I na odnalezienie siebie jest wiele sposobów, gorzej tylko z tymi, którzy go nie szukają... Muzyka, rysunek, praca, teatr. Czasami takie zajęcia nadają życiu sens, sprawiają, że człowiekowi chce się każdego dnia wstać rano z łóżka bez względu na to czy pada deszcz, czy świeci słońce i coś robić, działać, chwycić wszystkie szanse, które niesie los, wykorzystać je na swój własny użytek.

Uważam, że teatr jest specyficzną formą przekazu, z ogółu doczesnych spraw, problemów wyodrębni i przybliży poszczególny – często pozornie błahy konflikt na co dzień niezauważalny. Dzięki takim działaniom w społeczeństwie zostaje jego zarys co w efekcie prowadzi do zwrócenia na niego większej uwagi, dostrzeżenie go w obrębie swojego społeczeństwa – co często jest najtrudniejszym etapem – i podjęcie prób eliminacji.

Teatr – jedna z form wyrażania siebie.

Ilu ludzi tyle charakterów – nie każdy potrafi głośno powiedzieć o tym, co go boli... myślę, że teatr daje taką możliwość, przynajmniej uczy namiastki asertywności a jak kto ją wykorzysta to zależy jedynie od uczestnika.

Kiedy po raz pierwszy przyszedłam na próbę „Topiela” poczułam swego rodzaju zazdrość – oni mogą a ja nie... Mają taki etap dnia na który czekają, czego chcą...

Teatr wplótł się nieodwołalnie w moją przyszłość, teraz już głównie z nim wiążę swoje życie, bo nie jest formą pracy w wymiarze 8 godz. dziennie, ale wymaga poświęcenia całodobowego, jest czymś o czym nie da się nie myśleć jeśli się już w tym jest. I tak dołączyłam do grupy Teatralnej OKO, studiuję animacje kultury ze specjalizacją właśnie teatr z czym wiązać się będzie na pewno głębsze jego poznanie, dotarcie aż do samej jego duszy... Zostaje tylko pytanie jak nabyte umiejętności i doświadczenia wykorzystam... Jestem pewna, że nie zaprzepaszczę wysiłku i serca ludzi, którzy poświęcili się by czegoś mnie nauczyć, by przekazać mi część siebie.

*Ewelina Pogorzelec*

## TEATR NA WYJAZDACH



wywiadu, można nas było zobaczyć w Telewizji Lublin.

Za nami kilka występów na chełmskich scenach, gramy też dla miejscowej publiczności. Wystąpiliśmy już w świetlicach w Żalinie w Rudce. W najbliższym czasie odwiedzimy Korolówkę Osadę i Siennicę Różaną. Szykujemy się również na wyprawę do Lublina (6-7 czerwca) na Noc Kultury.

To nie koniec. Przed nami wiele występów, konkursów i przeglądów. W planach mamy również zorganizowanie własnego Festiwalu Teatralnego na terenie naszej gminy. Trzymajcie za nas kciuki.

*Katarzyna Dadas*

Podsumowując ... cieszę się, że udało mi się zaszczepić pasją dwanaście wspaniałych osób, które poczuły potrzebę „robienia” teatru. Jerzy Grotowski powiedział „Teatr może być szukaniem prawdy między ludźmi”- tak się stało z nami. Nasze spotkania stały się pewnego rodzaju poszukiwaniami, obserwacjami zachowań, eksperymentowaniem w drodze realizacji działań scenicznych.

Spektakl „Topiel” jest próbą odpowiedzi na zadane sobie przez nas samych pytania dotyczące konkretnego problemu (narkomanii), ale narkotyki w spektaklu stają się afektem. Pokazujemy drogę, jaką człowiek może przejść zanim sięgnie po narkotyk. Zadajemy pytanie widzowi: czy Topiel to człowiek z dna, czy spychający na dno? Zarówno jedna i druga interpretacja może być prawidłowa, ale my (Teatr OKO) mamy nadzieję, że nasz Topiel skłania do refleksji nad sobą.

*Marcin Woszczewski*

„Topiel” został zauważony na „XIII Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Szkolnych Maski 2009 w Chełmie”, gdzie otrzymaliśmy wyróżnienie, natomiast **Marcin Nawrocki** otrzymał wyróżnienie aktorskie na „Ogólnopolskich Spotkaniach Młodego Teatru w Maszewie Krzykowisko 2009”

*Marcin Woszczewski*



# ECHA DZIEJÓW:

## Żalin: wyraz wdzięczności – „za serce”

Dzień 28 sierpnia 1932 roku w dziejach Żalina, w ówczesnej gminie Świerże na długo zapisał się w pamięci żyjących, wtedy w tej wsi mieszkańców i zaproszonych gości. Otóż tego dnia, o godzinie 15.00 miało miejsce poświęcenie pomnika postawionego osobie żyjącej. Fakt ten budził różne uczucia wśród mieszkańców i zaproszonych gości na długo przed jego zaistnieniem.

Zaproszenia na tę uroczystość miały treść: „Dnia 28 sierpnia 1932 roku o godz. 3 po południu odbędzie się w Żalinie, gmina Świerże, powiatu chełmskiego, uroczyste **POŚWIĘCENIE POMNIKA** wzniesionego **J.W.P. Hr. Adamowi Tarnowskiemu** za wyświadczone dobrodziejstwa dla ludu na którą to uroczystość ma zaszczyt najuprzejmiej prosić **J.W.P. Redaktora Fundator Pomnika Konstancy Iwaniszczuk**”.

Miejscem uroczystości było błonie „...pod dużą i pięknie zabudowaną wsią...” od jej wschodniej strony, przy rozwidleniu dróg. W tym miejscu, od drogi biegnącej przez Żalin odchodzi droga do Brzeźna. Od strony południowej tego rozwidlenia do dnia dzisiejszego istnieje fundament owego pomnika.

Na uroczystość przybyło mnóstwo ludzi - „niezwykły widok – morze głów ludzkich... wśród którego sterczał wyniosły obelisk z czarnego sztucznego granitu...”. Wśród zaproszonych gości byli – proboszcz ze Świerż – ks. Jan Bernard, proboszcz z Rudy-Huty – ks. Jan Winnicki, autor oraz wysoki o arystokratycznych rysach z lekka przygarbiony i posiwiasty – hr. Adam Tarnowski. Zaproszeni byli też: Starosta Chełmski i przedstawiciel Sejmiku – „władza”. Ci nie dojechali na uroczystość. Oczekiwanie na nich opóźniło rozpoczęcie uroczystości.

Ceremonii poświęcenie pomnika dokonał ks. proboszcz ze Świerż. Przemówienie okolicznościowe wygłosił ks. proboszcz z Rudy-Huty.

W imieniu gospodarzy Żalina przemawiał Stefan Walczuk – „...w słowach prostych, lecz z duszy i szczerego serca płynących...” – „z ust obecnych raz wraz wyrzywały się okrzyki Niech żyje Pan Hrabia, Przyjaciel Ludu, Niech żyje!”

„Stał się w owej chwili jeden z aktów publicznych, który być może nie znajdzie nigdy i z niczem porównania... Osiwiałemu w służbie u obcych dyplomacie, któremu zapewne nie jeden order przypinali do piersi moźni tego świata, zadrgały powieki, a spod nich potoczyły się łzy. Takiego odznaczenia nie dostał jeszcze dotąd od nikogo w świecie... które bodaj czy nie więcej warte od rzeczy wielkich lecz jakże nietrwałych i przemijających”.

Przemawiał też Bolesław Knot – kierownik tutejszej Szkoły Powszechnej.

Następnym mówcą był sam odznaczony – hrabia Adam Tarnowski. Uważał, że nie zasłużył sobie na „coś podobnego”. Odmawiał Fundatora od jego zamiaru, ale powiedział „... trzeba uszanować w Iwaniszczukach rzadko bardzo cnotę umiejętności okazania wdzięczności”. Powiedział też „Bo czynić komuś dobrze jest rzeczą łatwą, jeśli się posiada środki materialne, ale o wiele trudniej być wdzięcznym. Z domu rodzicielskiego wyniosłem poszanowanie dla chłop polskiego... przekonałem się wśród was, że chłop polski wart jest aby go szanowano, bo chłop polski potrafi być wdzięcznym. Iwaniszczukowie może nawet nie wiedzą o tem, że stawiając pomnik mnie, postawili tym samym pomnik sobie, pomnik duszy chłop polskiego. Ten kamień na pewno nas przeżyje i stać może przez wieki...”.

Na koniec przemawiał sam Fundator kamienia (pomnika).

Po uroczystości uformował się pochód. Na czele kroczył hrabia prowadzony pod rękę przez Iwaniszczuków. Melodie marsza przygrywał orkiestra dęta miejscowej Straży Ogniowej.

W Sali domu Ludowego odbył się jedyny chyba w życiu Hrabiego bankiet dla uczestników uroczystości.

Opis pomnika na podstawie „Zwierciadła” nr 15 z dn. 11.09.1932 r.:

„U góry w obelisku widnieje wykute serce Jezusa z krzyżem na wierzchu, otoczone cierniową koroną, a bezpośrednio przy nim napis: „Oto serce, które tak bardzo ukochało lud”. A dalej: „Jaśnie Wielmożnemu Panu Hrabiemu Adamowi Tarnowskiemu wielkiemu przyjacielowi ludu w dowód wdzięczności za otrzymane dobrodziejstwa. Niech nam żyje! Ufundowali te nagrodę małżonkowie Iwaniszczuk. Żalin,

dn. 26.VIII.1932 r.”

Pomnik był podziękowaniem, bo za „...swoją kolonię obszaru 16 morgów zapłacił 12 złotych i to wtedy, gdy już na rynku cena ziemi wynosiła tysiąc za morgę”. Ziemia pochodziła z parcelowanego majątku hrabiego Adama Tarnowskiego w Żalinie nabytej przez tegoż w 1919 roku z dóbr Świerże.

Wypis z aktu kupna sprzedaży z 13.09.1919 roku nr 2645 na str. 56-72 zawiera zapis: „...Adam hrabia Tarnowski w swoim imieniu oraz tenże hrabia Tarnowski i Bolesław Sekutowicz i Zygmunt Majewski w imieniu Spółki Akcyjnej Przemysłu leśnego w Lublinie ...sprzedają z reszty pierwotnej przestrzeni folwarku Żalin w powiecie chełmskim...1484 morg, pretów 232...podług mapy rejestru pomiarowego...za 18114 rubli. Powyższy akt sprzedaży gruntów folwarku Żalin położonych od strony Dobryłowa podpisany przez sprzedających i kupujących z których kilku z powodu braku umiejętności pisania aktu nie podpisało. Działka z folwarku Żalin zakupiło 12 nabywców. Razem nabywcy ci z obszaru folwarku Żalin zakupili morg 78, pretów 114 za rubli 30464. Nabyte działki rolne od podatków i składek kupujący obejmują w posiadanie od 1 stycznia 1920 roku.”

„Rozparcelował w końcu 1919 roku ze świeżo nabytych dóbr świerżowskich folwark Żalin między okoliczną małorolną ludność. Pieniądze spadały w cenie, ale koloniści w pierwszych latach nie byli w stanie spłacić nawet rat, gdyż trzeba było stawiać budynki, obrabiać się na inwentarz żywy i martwy. Ale Tarnowski nikogo nie dusił o pieniądze, nikomu nie groził licytacja, czekał.”

Koszt pomnika sięgał około 1000 zł. Za nie można było kupić cztery morgi „zagajnika”.

Pomnik stał do połowy lat 50-tych ubiegłego wieku. Zniszczono go na polecenie ówczesnych władz politycznych. Elementy pomnika znajdują się do dziś na terenie Żalina w różnych miejscach.

Antoni Franekci

### Źródła:

Zwierciadło nr 15 z dnia 11.09.1932 r.  
Kronika Szkoły Podstawowej w Żalinie  
Dokumenty Archiwum Chełmskiego

Ruda-Huta, styczeń 2009 r.



Marianna i Konstancy Iwaniszczukowie - fundatorzy pomnika  
fot. lata 60-te ubiegłego wieku

## LEKCJA OBYWATELSKA

Uczniowie Gimnazjum w Rudzie-Hucie odwiedzili Urząd Wojewódzki w Lublinie, gdzie uczestniczyli w lekcji obywatelskiej.

Gimnazjaliści mieli możliwość wysłuchania wykładu na temat historii polskiej samorządności, zapoznania się z zadaniami i obowiązkami stojącymi przed urzędnikami lokalnymi a także zwiedzenia budynku Urzędu Wojewódzkiego. Młodzi ludzie przez chwilę poczuli się jak prawdziwi samorządowcy.

Podczas zainicjowanej przez organizatorów sesji gminnej mieli nie łatwe zadanie rozwiązania problemu dzielącego wszystkich mieszkańców fikcyjnej gminy. Ich zadaniem było podjęcie decyzji, którądy ma przebiegać nowobudowana autostrada. Dzięki tej zabawie uczniowie w praktyce poznali problemy przed którymi stają na co dzień urzędnicy i mogli stwierdzić, czy w przyszłości chcieliby mieć podobną pracę.

Podczas wizyty spotkali się również między innymi z Wojewodą Lubelskim **Genowefą Tokarską**, która o chętnie odpowiadała na wszystkie pytania zebranych.

Opiekę nad młodzieżą w czasie wyjazdu sprawowali Zastępca Dyrektora Zespołu Szkół Ewa Tworek, nauczyciel historii Paweł Tkaczuk oraz nauczycielka WOS Barbara Gałus.

Paweł Tkaczuk



## CO TO ZNACZY PATRIOTYZM?

*„Kto kocha naród i ojczyznę, kto tak gorącym sercem obejmuje wszystkie jej ziemie wszystkich rodaków, kto się czuje synem tych ziem i bratem swych rodaków i kto nie dla siebie, lecz dla Ojczyzny żyć pragnie, agdy zajdzie potrzeba za nią gotów umrzeć – tego nazywamy wyrazem wziętym z języka greckiego patriotą; taką zaś miłość Ojczyzny patriotyzmem.”*

Kazimierz Twardowski

Tak definiowano patriotyzm w 1919 roku, gdy Polska odzyskała niepodległość po 123 latach niewoli. Współczesna definicja tego słowa brzmi następująco:

Słowo patriotyzm pochodzi od łacińskiego wyrazu patria czyli ojczyzna lub greckiego patriotes co znaczy rodak, krajan. Według słownikowej definicji jest to postawa szacunku, umiłowania i oddania własnej ojczyźnie oraz chęć ponoszenia dla niej ofiar. Charakteryzuje się przekładaniem celów ważnych dla ojczyzny nad osobiste, a często także do poświęcenia własnego zdrowia lub życia. Patriotyzm to również umiłowanie i pielęgnowanie narodowej tradycji, kultury czy języka.

W słownikach języka polskiego nie podaje się daty pierwszego użycia słowa patriotyzm, trudno zatem stwierdzić, kiedy weszło ono do obiegu językowego. Przypuszcza się jedynie, że nastąpiło to w drugiej połowie XVIII wieku prawdopodobnie z języka francuskiego lub niemieckiego.

Patriotyzm przeciwstawia się nacjonalizmowi albo szowinizmowi. Czym są te pojęcia?

Nacjonalizm to uczucie, postawa społeczno – polityczna oraz forma ideologii podporządkowująca interesy innych narodów interesom własnego kraju, wyrażająca się w egoizmie narodowym, w wyolbrzymianiu zalet i niewidzeniu słabości własnego narodu, w żądaniu dla niego specjalnych przywilejów; w niechęci, nietolerancji i wrogości wobec innych nacji. Szowinizm to skrajna postać nacjonalizmu, polegająca na całkowicie bezkrytycznym stosunku do własnego narodu i przecenianiu jego zalet, w pogardzie i nienawiści do pozostałych państw i narodowości.

Badacze zjawiska patriotyzmu dzielą go na dwa rodzaje:

-patriotyzm biologiczny, inaczej regionalny, prywatny-silne przywiązanie do regionu, okolicy, miejsca naszego urodzenia i pochodzenia, dzieciństwa i młodości;

-patriotyzm polityczny, ojczyzniany-poczucie głębokiego związku duchowego ze zbiorowością historyczną, do której należymy i świadomość wynikających stąd naszych obowiązków moralnych wobec niej.

Oba rodzaje patriotyzmu nie muszą ze sobą konkurować, a wręcz patriotyzm regionalny może zawierać się w tym ojczyznianym. Są od tego oczywiście wyjątki, jak na przykład w Hiszpanii, gdzie obecnie niektóre regiony walczą o uzyskanie niepodległości. Mieszkańcy tych terenów nie traktują całej Hiszpanii jako ojczyzny.

W Polsce od czasów potopu szwedzkiego patriotyzm często łączony lub wręcz utożsamiany jest z religią katolicką, stąd patriotyczna, narodowa rola przypisywana jest często wybranym świątyniom, na przykład Jasnej Górze i Ostrej Bramie. Taki religijny charakter

patriotyzmowi nadała epoka romantyczna. Wspólnota Polaków wtedy do spełnienia wielką misję dziejową wyzwolenia innych narodów oraz realizacji ideałów chrześcijańskich. Idea Polski jako Mesjasza Narodów rozwinęła się po klęsce powstania listopadowego w 1830 roku i była próbą tłumaczenia poniesionych ofiar i cierpień jako niezbędnego warunku do pełnienia przez naród polski swej szczególniejszej misji w dziele wyzwolenia wszystkich ludów Europy. Mesjanizm polski był próbą uetyczeniowania działalności politycznej w duchu chrześcijańskim. Wiązał się ze spopularyzowaną przez Adama Mickiewicza ideą zawartą w piśmie po raz pierwszy na proporcach powstania listopadowego hasła: „Za naszą i waszą wolność”. Nie eksponował zatem ideologii nacjonalistycznej, nie zmierzał do podporządkowania narodowi wybranemu innych ludów. Utożsamianie narodu i ojczyzny wynikało z braku państwowej suwerenności, prześladowań kultury i języka polskiego. Naród zespolony wspólną walką przeciw wrogowi zewnętrznemu i wspólnymi dążeniami niepodległościowymi stał się głównym elementem stanowiącym ojczyznę, ocalającym jej kulturę duchową.

Dla wielu jest to główna cecha polskiego patriotyzmu, uwidaczniająca się także w czasach współczesnych. Dwa najwybitniejsze tego przykłady to ciągłe podkreślanie zasług Polski w obaleniu systemu totalitarnego w Europie Wschodniej i udział wielu wpływowych polskich polityków i ogromnej reprezentacji społeczeństwa w ukraińskiej „pomarańczowej rewolucji”.

Patriotyzm to bez wątpienia wartość jak najbardziej pozytywna, godna promowania i szacunku. Musimy jednak umiejętnie go interpretować, nie można popadać w skrajności. Jak pisał Ryszard Kapuściński: „Współczesny patriotyzm musi iść w parze z przekonaniem, że każda ojczyzna jest częścią wielkiej ojczyzny światowej. Im bardziej będziemy przeniknięci duchem otwartości, im więcej będzie nas łączyć z obywatelami innych małych ojczyzn, tym bardziej będziemy patriotyczni, bo dziś można istnieć na świecie wyłącznie poprzez innych. Jeśli będziemy poznawać i szanować wartości innych kultur, to respektowana będzie nasza swoistość. Taki świat jest dla wszystkich. Innego świata nie będzie”.

Równie ważnym jak odpowiednie rozumienie pojęcia patriotyzm, jest rozbudzenie w sobie potrzeby jego odczuwania. Nikt od nas nie wymaga dziś oddawania życia za ojczyznę, ale patriotyzm to także ciągła praca dla jej dobra, gdyż jest ona naszym wspólnym dobrem. Za podsumowanie tych rozmyślań niech zatem posłuży motto Charlesa de Gaulle'a, który stwierdził, że „tylko chmury i ptaki nie mają ojczyzny (...) a i te ostatnie bronią swego gniazda przed intruzami”.

Paweł Tkaczuk

## EUROPEJSKO W ZESPOLE SZKÓŁ

Zamiast tradycyjnego Topienia Marzanny, w Zespole Szkół w Rudzie-Hucie wiosnę powitano zorganizowaniem **Dnia Europejskiego**.

Impreza złożona była z dwóch części. W pierwszej zaprezentowana została akademia, w której młodzi aktorzy przedstawili zwyczaj witania wiosny w różnych krajach Europy. Część druga to „Eurokwiz” przeznaczony dla gimnazjalistów. Każda klasa reprezentowana była przez trzyosobową drużynę. Uczestnicy konkursu odpowiadali na pytania związane z historią, geografą i kulturą Europy. Rywalizacja wywołała duże emocje wśród kibicujących widzów. Gimnazjaliści wykazali się niebywałą wiedzą i przygotowaniem. Zwycięzców poznaliśmy dopiero po dogrywce. Ostatecznie laur pierwszeństwa przypadł drużynie z klasy II a w składzie: **Aldona Głębička, Patryk Tymochowicz i Przemysław Dadas**. Zwycięscy wiedzieli między innymi, gdzie toczyła się wojna trzydziestoletnia, w których państwach obowiązuje waluta euro oraz z jakiego kraju pochodzi pszczołka Maja.

Podczas imprezy rozstrzygnięto także ogłoszone wcześniej konkursy na najbardziej „europejsko” wystrojoną salę a także, na najlepiej wykonaną flagę jednego z państw europejskich.

Atrakcją tego dnia była także możliwość przeprowadzenia

jednej lekcji w każdej klasie przez uczniów.

Scenariusz Dnia Europejskiego opracowali i nadzorowali jego przebieg nauczyciele języka angielskiego: Norbert Zabroń, Monika Zabroń i Aleksandra Panasiuk.

*Paweł Tkaczuk*



## ZWIERZĘTA WOKÓŁ NAS



W dniu 28 marca 2009 r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie odbył się między szkolny konkurs recytatorski pt. „ZWIERZĘTA WOKÓŁ NAS”.

W konkursie wzięli udział uczniowie klas 0 –III ze Szkół Podstawowych: nr1 w Chełmie, nr 11 w Chełmie, w Dorohusku, w Okszowie, w Rudzie-Hucie, Filii w Rudzie, Filii w Żalinie, w Czuczycach, w Woli Uhruskiej, w Bukowie Wielkiej.

Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach wiekowych: klasy 0-1, 2-3. Komisja w składzie: Danuta Głowacka, Małgorzata Deneka

Angel, Anna Kieller, Marta Kordas, Mariusz Jurzysta, wysłuchała uczestników i wyłoniła zwycięzców.

Laureatami w kategorii klas 0-1 zostali: **Małgorzata Polak, Małgorzata Jurczuk, Magdalena Steć, Michał Jurzysta, Martyna Demczuk**. W kategorii klas 2-3 zostali: **Kamila Sowa, Julia Wojciechowska, Patrycja Kordzińska, Katarzyna Lisiecka, Klaudia Gierczyk, Weronika Chomiarczyk**. Konkurs, dekorację i oprawę muzyczną przygotowały nauczycielki z kształcenia zintegrowanego Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie. Recytatorzy prezentowali wiersze w pięknej scenerii świata podwodnego. Konkurs recytatorski zorganizowano dzięki dofinansowaniu działań przez WFOSiGW w Lublinie. W cyklu dofinansowanych działań odbyły się konkursy dla młodszych klas: fotograficzny „Ja i moje zwierzątko” oraz plastyczny „Świat zwierząt wodnych”. Uczestnicy wszystkich konkursów otrzymali nagrody upominki zwierzątka.

*Ewa Tworek*



## GIEŁDA SZKÓŁ

Jak co roku, uczniowie III klas gimnazjum wybrali się na giełdę szkół zorganizowaną w Bibliotece Pedagogicznej w Chełmie. Podczas rozmowy z przedstawicielami szkół, oglądaniu prezentacji multimedialnych oraz lekturze promocyjnych ulotek, goszczący na giełdzie mieli możliwość zapoznania się z ofertą edukacyjną szkół średnich z Chełma i okolic. Ta wizyta z pewnością ułatwi uczniom podjęcie decyzji o wyborze dalszej drogi edukacji. Po raz pierwszy mieli oni sposobność porównania ofert większości lokalnych liceów, techników i zawodówek i dopasowania ich do własnych oczekiwań oraz zainteresowań. Naszym Gimnazjalistom życzymy samych trafnych wyborów!

W dniach 22 – 24 kwietnia gimnazjaliści mierzą się z testem kompetencji kończącym naukę w gimnazjum. Będzie on składał się z trzech etapów, najpierw część humanistyczna następnie przyrodnicza i w końcu język angielski. Uzyskany wynik punktowy a także oceny na świadectwie decydują, czy uczeń dostanie się do wymarzonej szkoły. TRZYMAMY KCIUKI!!!

*Paweł Tkaczuk*

## Turniej tenisa w Żalinie

W świetlicy wiejskiej w Żalinie, 12 lutego 2009 roku, odbył się **IV Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Naczelnika Ochotniczej Straży Pożarnej Żalin**. Organizatorem zawodów był Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie i OSP Żalin.

Rozgrywki przeprowadzono w dwóch kategoriach wiekowych: do 14 lat, od 15 lat wwyż.

Do turnieju przystąpiło wielu chętnych, którzy zmierzili się o tytuł najlepszego. W kategorii do 14 lat: I miejsce zdobył **Arkadiusz Walczuk**, II m-ce **Adrian Ignaciuk**, III m-ce **Marek Kamyszek**.

W drugiej kategorii wiekowej: I miejsce zdobył **Marcin Walczuk**, miejsce II **Kamil Kotowski** a miejsce III należało do **Dawida Ignaciuka**. Sędzią rozgrywek był **Dariusz Kozaczuk**.

*Iwona Borodej*



## Wiadomości z maty

Udanie rozpoczęli nowy rok zapaśnicy z Rudy-Huty. W pierwszym wojewódzkim Turnieju Młodzików w Chełmie swoje kategorie wagowe wygrali: **Michał Grzeluk**, **Dawid Kantyka**, **Grzegorz Mielniczuk**. Srebrne medale zdobyli: **Dawid Lipski**, **Mateusz Cholewiński**.

W tym roku wyjątkowo nie odbył się w czasie ferii obóz sportowcy dla młodzików. Za to zorganizowane będą dwa zgrupowania w okresie wakacji (Giżycko i Janów Lubelski). Starsi uczniowie tj.: **Kamil Cholewiński**, **Łukasz Jałtoszuk**, **Krystian Gołębiowski** i **Grzegorz Mielniczuk** zakwalifikowali się

na obóz kadry wojewódzkiej kadetów do Świeradowa Zdroju.

Zawodnicy nauczyli się wielu nowych elementów technicznych i twardości w walkach zapaśniczych. Trzej pierwsi, jako najmłodsi uczestniczyli w marcu w Pucharze Polski Kadetów w Janowie Lubelskim i w Mistrzostwach Polski Ludowych Zespołów Sportowych w Piotrkowie Trybunalskim.

Mistrzostwa Województwa Młodzików ponownie drużynowo wygrali zapaśnicy z Rudy-Huty. Indywidualnie złote medale zdobyli: **Dawid Kantyka**, **Michał Grzeluk** i **Mateusz Cholewiński**. Na drugim stopniu podium stanęli: **Jacek Jęczeń**, **Radosław Jęczeń** i **Dawid Lipski**. Trzecie miejsce zajęli: **Łukasz Piłat**, **Szymon Borysiuk** i **Marek Gilowski**.

*Mirosław Czwaliński*

## TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO W RUDZIE-HUCIE

Dnia 15 lutego 2009 roku w sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Rudzie – Hucie odbył się już po raz jedenasty **Turniej Tenisa Stołowego o puchar Wójta Gminy Ruda - Huta**. Organizatorem zawodów, jak co roku był Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie.

Rozgrywki przeprowadzono w trzech kategoriach wiekowych: 10-15 lat; 16 - 20 lat oraz 21 lat i powyżej. Do turnieju przystąpiło wielu uczestników, którzy w czystej sportowej walce ubiegali się o tytuł najlepszego w gminie.

W kategorii 10-15 lat I miejsce zdobył **Alan Chmiel**, II miejsce **Piotr Sawicki** III m-ce **Patryk Tymochowicz**, w kategorii wiekowej 16-20 lat I miejsce zdobył **Kamil Kotowski**, II m-c **Mariusz Pilipczuk**, a miejsce III należało do **Wojciecha Martyny**.

W kategorii wiekowej powyżej 21 roku życia I miejsce zdobył **Jarosław Jęczeń**, II m-ce **Wojciech Chmiel**, III m-ce **Sylwester Borysiuk**. Rozgrywki sędziowali: **Kamil Kotowski**, **Mirosław Balcerek**, **Wojciech Martyna** i **Kamil Sotel**.

Nagrody ufundował Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie i firma „Beep MGF”, a wręczył Wójt Gminy Ruda-Huta **Kazimierz Smal** wraz ze sponsorem **Krzysztofem Franeckim**.

*Magdalena Iwanicka i Ewelina Pogorzelec*



**Wydawca:** Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta, ul. Niepodległości 36, 22-110 Ruda-Huta, tel. (082) 568-60-71, e-mail: bpgrh4@wp.pl;

**Teksty:** Leszek Bąk, Iwona Borodej, Mirosław Czwaliński, Anna Dadas, Katarzyna Dadas, Roman Dudzik, Antoni Franecki, Barbara Humeniuk, Ewa Huzar, Magdalena Iwanicka, Marta Kordas, Mariusz Matera, Ewelina Pogorzelec, Paweł Tkaczuk, Ewa Tworek, Jarosław Walczuk, ks. Piotr Wiracki, Marcin Woszczewski; **Skład i redakcja:** Marta Kordas; **Druk:** A3 Drukarnia Przemysław Litwiniuk, ul. Szkolna 4, 22-110 Chełm;